

Fantazja

Utwór muzyczny skomponowany swobodnie, bez zastosowania ścisłej formy

Gatunek fantazji wyróżnia się unikalnym schematem formy każdego utworu i niepowtarzalnym światem obrazowym. Narodziny fantazji związane są z improwizacją. Rolę takiego osobliwego wstępu do ścisłej [fugi](#) albo [suity](#) często odgrywały fantazje [Jana Sebastiana Bacha](#). Jego syn, [Carl Philipp Emanuel Bach](#), pisał: „Zanotowana beztaktowo swobodna fantazja jak najbardziej odpowiada wyrażaniu emocji!”. Zgadzał się z nim kompozytorzy epoki [klasycyzmu](#) i stosowali fantazję jako wstęp do [sonaty](#). [Ludwig van Beethoven](#) w *Sonata quasi una Fantasia* (sonaty ??, 27 nr 1 i nr 2), potwierdził związek pomiędzy sonatą i fantazją. Kompozytorzy-[romantycy](#) umocnili cechy programowe w fantazji. [Piotr Czajkowski](#), zainspirowany pierwszą pieśnią „Piekła” z „Boskiej komedii” Dantego, stworzył symfoniczną fantazję *Francesca da Rimini* ??, 32.

Przejawem programowości w fantazjach [XIX](#) i [XX wieku](#) jest też wykorzystywanie pewnych tematów muzycznych. Wirtuzowskie fantazje koncertowe pisano na efektowne, popularne melodie zaczerpnięte z muzyki klasycznej i folkloru różnych kultur świata.